

UBL: BKNOOG 463

bknoog

463

8463

DE GESCHIEDENIS

MOEDER VAN DE GANS

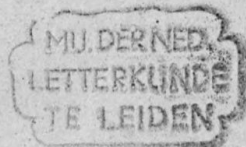

463

LEIDEN.

D. NOOTHOVEN VAN GOOR.

Buokenoogen
463.

DE GESCHIEDENIS

VAN

MOEDER DE GANS.

I.

In vroegere jaren bestonden er zoo hier en daar groote bosschen, in wier nabijheid een arbeider ging wonen, om met het hakken van hout zijn brood te verdienen. Zoo bestond er ook nabij Londen een zeer groot bosch, waarin men zoo hier en daar een huisje zag staan, bewoond door een houthakker en zijn gezin, die alle dagen met een wagen vol brandhout naar Londen ging om het daar te verkoopen.

In zulk een huisje woonde nu ook de vrouw die gij op het eerste plaatje ziet staan. Zij was reeds bejaard en weduwe, want zij had haar man door den dood verloren. Hij was eens gevallen, had zijn been gebroken en was aan de gevolgen daarvan gestorven.

Nu leefde die vrouw daar met haar zoon, Colijn genaamd, die alle dagen naar het bosch ging om hout te hakken, dat hij te Londen verkocht en het geld aan zijn moeder gaf.

Nu was Colijn reeds 's morgens vroeg vertrokken, en hoewel het reeds donker begon te worden, nog niet thuis gekomen.

»Waar of Colijn toch blijft?» zoo sprak zij bij zich zelve. »Ik zal eens gaan zien of ik hem nog niet zie komen.»

II.

En zoo was Colijn dien dag ook weder druk

aan het werk geweest. Hij had wel vijf en twintig takkebossen gemaakt, die hij allen op een hoop had gelegd, om den volgenden dag met een wagen te halen. Hij had echter ook aan zijn moeder gedacht, want hij had een takkebos meegenomen. »Die zal wel te pas komen,» zoo had hij gedacht. »Want als ik thuis kom, moet moeder het eten koken, pannenkoek bakken en koffie zetten, en dit kan zonder hout niet best geschieden.»

En zoo begaf hij zich met een takkebos op zijn rug naar huis.

Toen hij een half uurtje geloopt had, zag hij in de verte iets langs den weg liggen.

»Hé,» zoo dacht hij, »wat zou dat zijn? Het schijnt wel een mensch te wezen. Als het maar geen doode is, want dan zou ik niet weten wat te beginnen.»

Inmiddels was Colijn wat naderbij gekomen, en daar zag hij een oude vrouw op den grond liggen met een gans naast haar.

»Wat scheelt u?» zoo vroeg Colijn.

»Och, goede, beste man,» zoo antwoordde de vrouw, »ik was zoo vermoeid, want ik had zulk een grooten afstand afgelegd. Nu was ik hier even gaan zitten, met mijn gansje naast me, en ben zeker in slaap gevallen.»

»Ik zou u raden,» sprak Colijn weder, »om maar spoedig op te staan en met me te gaan naar mijne moeder, want als gij hier den geheelen nacht bleeft liggen, dan zoudt gij morgen wel dood kunnen zijn.»

»O, dat wil ik heel graag doen,» antwoordde de oude vrouw. En de gans scheen dat ook wel te willen, want toen de vrouw opstond, stond de

gans ook op en riep vroolijk: Kwak kwak!»

III.

Toen de moeder van Colijn haar zoon niet zag komen, was zij weder naar haar kamertje teruggekeerd. Inmiddels was het beginnen te regenen en te waaien.

»Och, och, welk een guur weêr,» sprak de vrouw bij zich zelve. »Colijn kan wel doornat thuis komen. Wie had dit van morgen gedacht! Wat was het toen mooi weer! Ik had toen wel lust om met hem mede te gaan. Nu ben ik wel blijde dat ik maar thuis ben gebleven, want ik zou zeker doornat en vermoeid zijn thuis gekomen. En dat past me slecht; want zoo nu en dan heb ik wat last van rhumatiek, en als ik pijn in mijn armen en beenen gevoel, zou ik het wel willen uitschreeuwen. Ik zal nu maar een paar turven op den haard leggen, met een paar houtjes er bij, dan brandt het vuur als Colijn thuis komt. Hij zal wel honger hebben, die arme jongen, die zoo goed voor me zorgt.»

Terwijl de vrouw dat alles bij zich zelve sprak, was zij bij den haard gaan zitten, en wachtte met ongeduld naar de thuiskomst van Colijn.

Eindelijk scheen zij wel voetstappen te hooren, en ook de poes, die naar de deur ging en daar bleef zitten wachten.

IV.

Daar ging de deur eindelijk open. »Dag moe!» zeide Colijn, terwijl hij den takkebos bij den haard neerwierp, »gij hebt zeker wel naar me gewacht.»

»Wel ja,» zeide zijne moeder, »ik heb gedurig

al eens uitgekeken. Maar wie breng je daar mee?"

»Dat zal ik u zeggen. Toen ik naar huis ging, zag ik deze vrouw, die erg vermoeid was, aan den weg liggen. Ik zeide haar, dat zij daar den geheelen nacht niet mocht blijven, want dat zij dan den volgenden morgen wel dood zou kunnen zijn. Ik stelde haar daarom voor om met mij mede te gaan, daar ik wel wist dat gij dat zoudt goed keuren. Wij hebben immers nog een bed, waarop zij den nacht kan doorbrengen. En zoo breng ik u twee gasten, de vrouw en haar gans, die gij daar ziet. Gij vindt dat immers goed?"

»Wel zeker," antwoordde de moeder van Colijn. »Gij hebt daar zeer wel aan gedaan. Als gij daar vermoeid aan den weg hadt gelegen, zoudt gij immers ook gaarne geholpen zijn. Laat de vrouw dus maar spoedig gaan zitten, en pluk gij wat gras voor haar gans. Ik zal dan het een en ander gereed maken. Brood en kaas heb ik nog wel, maar ik verbeeld me dat een lekkere pannekoek ook wel smaken zal."

De vreemde vrouw was inmiddels gaan zitten, Colijn zorgde voor de gans en zijne moeder beijverde zich om het avondmaal zoo smakelijk mogelijk te doen zijn. Intusschen wordt er over het een en ander gepraat, over den ouden tijd en over alles wat er zoo dagelijks gebeurde, en zoo was het eten na verloop van een half uur gereed.

V.

Nadat het avondmaal geëindigd was, bleef men nog een half uurtje bij elkander zitten te praten. 't Was alsof men elkander reeds lang had gekend. Eindelijk verlangde men naar bed

en na elkander een aangename nachtrust te hebben toegewenscht, begaf men zich ter rust.

De nacht was koud en guur, doch de personen die wij hebben leeren kennen, hadden daarvan niet veel hinder, want zij hadden allen wollen dekens, die, hoewel niet nieuw meer, toch een goede beschutting opleverden tegen de koude.

Toen zij ontwaakten was het reeds niet vroeg meer. De moeder van Colijn had alweer voor het ontbijt gezorgd. De gans was ook wakker geworden, die haar verlangen naar eten door een gedurig gekwaak te kennen gaf.

Toen de boterhammen gereed waren, zeide de vreemde vrouw tot de moeder van Colijn: »Het spijt me wel, dat ik hier niet langer blijven kan, maar ik moet noodzakelijk vandaag te Londen zijn. Ik zou uwe goedheid wel op de eene of andere wijze willen beloonen!"

»Wel melieve mensch, waar denk je aan?" hernam de moeder van Colijn, »voor een paar stukjes brood en een paar glazen bier behoef je me niet te beloonen. Als ik in uwe plaats was geweest, zou ik ook gaarne geholpen zijn."

»Maar dan wil ik toch iets geven. Kijk eens hier," sprak zij verder, »hier heb ik mijn gans, een mooi diertje, niet waar? Behoud die als een gedachtenis. Maar gij moet haar vooral goed verzorgen, hoort gij wel Colijn! Dan kan zij voor u en uwe moeder nog wel een bron van zegen en voorspoed worden, meer dan gij wel denkt, want dat gansje is een bijzonder diertje, dat geen gewone eieren legt, maar eenmaal per week u een gouden ei zal schenken."

»Een gouden ei?" vroeg Colijn verbaasd.

»Ja, een gouden ei, dat wel vijftig gulden waard is,» sprak het vrouwtje verder. »Doch als gij mijne lessen vergeet, als gij lui wordt of hoogmoedig, of als gij het geld niet goed besteedt, dan zal armoede in plaats van voorspoed uw loon zijn!»

En nadat de vreemde vrouw dit gezegd had, was zij plotseling verdwenen.

VI.

»Wel, moeder!» zeide Colijn, »hebt ge dat wel gehoord! Welk een aardig buitenkansje heeft dat vrouwtje ons door haar gans bezorgd! Nu, wij zullen wel zorgen dat wij hare woorden opvolgen. Als de gans haar gouden ei heeft gelegd, zal ik het te Londen verkoopen. Het geld zullen wij dan zooveel mogelijk sparen en dan zult gij eens zien welk een genoeglijk leventje wij zullen hebben!»

Doch men volbrengt niet altijd wat men heeft voorgenomen en de beste voornemens verdwijnen soms als rook. Dat had ook maar al te spoedig bij Colijn en zijn moeder plaats.

Toen zij namelijk eenigen tijd de gouden eieren verkocht hadden, hadden zij een aardig kapitaaltje bij elkander. Hun huisje vonden zij toch wat al te klein, en kochten een huis in de stad. Hunne klederen moesten nu ook beter en fraaier zijn dan vroeger en met de eenvoudige spijzen waren zij nu ook langer niet tevreden. Met één woord, zij leefden als rijke lieden, ontvingen anderen bij zich en werden ook bij anderen genoodigd.

Het gevolg daarvan was dat zij nu ook met zekere minachting van zulke menschen begonnen te spreken, die zoo arm waren als zij zelven vroeger geweest waren. Voor dezen hadden zij

nu geen geld meer over, maar wel voor gastmalen en schitterende kleederen.

Toch maakten zij bij al hun pracht en grootheid nog dikwijls een gek figuur, zoodat men ook bij hen het woord vervuld kon zien, dat een ezel, al kleedt men hem ook in zijde en fluweel, altijd en overal een ezel zijn zal.

VII.

Die levenswijze van Colijn en zijne moeder kostte zeer veel geld. Alle dagen lekker eten en drinken, alle dagen uitgaan en gasten ontvangen, alle dagen fraaie kleederen dragen, dat gaat niet, als men niet zeer rijk is. Nu ontving Colijn alle weken wel vijftig gulden voor het gouden ei, maar dat was toch lang niet genoeg om alles te betalen.

Het gevolg daarvan was, dat zij schulden begonnen te maken. O, dat gaat zoo gemakkelijk, maar later ondervonden zij daarvan de treurige gevolgen. De personen die hun het een en ander hadden geleverd, wilden natuurlijk ook wel eens geld ontvangen. En zoo ontving Colijn en zijne moeder, aan wie men den bijnaam van Moeder de Gans had gegeven, dagelijks bezoek van zulke menschen, die hun geld verlangden.

Dat was dikwijls zeer lastig. Colijn en zijne moeder wisten dan dikwijls geen raad en trachtten die menschen tevreden te stellen met de belofte, dat zij zeer spoedig hun geld zouden ontvangen.

Als die menschen dan vertrokken waren, keken Colijn en zijne moeder elkander bedroefd aan.

»Ik zou wel willen,» zeide zijne moeder, »dat

die domme gans alle dagen een gouden ei legde. Waarom doet zij dat ook niet? Dan zouden wij spoedig uit de verlegenheid zijn."

»Dat heb ik ook al eens gedacht," antwoordde Colijn, »maar dat zal zij niet kunnen; want zij krijgt alle dagen rijkelijk voedsel, en toch blijft het maar bij een ei. Weet gij wat wij doen moesten? Wij moesten haar eens netjes openen, wie weet hoeveel gouden eieren wij in haar lijf zouden vinden. Daar zal het wel een heele goudmijn wezen!

Over dit plan dacht men eens na, want alle dagen werden zij verzocht om oude schulden te betalen.

VIII.

Eindelijk was de verlegenheid zoo groot, dat zij geen uitkomst meer zagen.

»Ik heb over je plan om de gans te openen nog eens nagedacht," zeide zijne moeder op zekeren dag tot Colijn, »en dat moet maar gebeuren."

En daar werd de gans voorzichtig op een tafel gelegd. Colijn nam een scherp mes en sneed het arme dier daarmede in het lijf, waarin hij wel bloed en darmen, doch geen goud vond.

O, wat stonden zij toen bedroefd te kijken. Nu was goede raad duur. De schuldeischers kwamen nu weder opdagen, al hun goed moest verkocht worden, en binnen weinige dagen waren zij nog armer dan zij vroeger geweest waren. Colijn moest weer hout hakken en zijne moeder haar sober potje koken. Ja, dat komt er van, als de menschen rijker willen leven, dan hunne inkomsten toelaten, als zij de nederigheid en de spaarzaamheid vergeten. En wat er dan ook komt, is — het berouw, maar dat komt dan meestal te laat.

